

HET DUURZAAMHEIDSPAD

Hoe kan jouw eenheid
ecologisch en duurzaam op kamp?

Volg het pad en maak jouw kamp een pak duurzamer.

Dit boekje dient als leidraad bij het duurzaamheidspad. Bij elke stap in het pad vind je een tip terug. Overloop alle stappen in groep en zet acties op. De poster kan je gebruiken om je vooruitgang bij te houden.

Hang hem op een prikbord en hou het proces bij met duimspijkers

Maak pionnen uit recyclagemateriaal en loop het pad af

Vink de vakjes af met een stift

Wees creatief en werk samen aan een duurzaam kamp!

Kampvoorbereiding

1

We stellen een duurzaamheidscoördinator aan. Hij/zij bewaakt de duurzaamheid van het evenement. Zo vergeet je dit aspect niet tussen alle andere (praktische) zaken.

2

We stellen een bagagelijst op met drinkflessen, ecozeep ...

3

We voorzien een luchtmatras-hersteldienst op of voor het kamp. Zo hoeven deelnemers niet telkens een nieuwe te kopen.

4

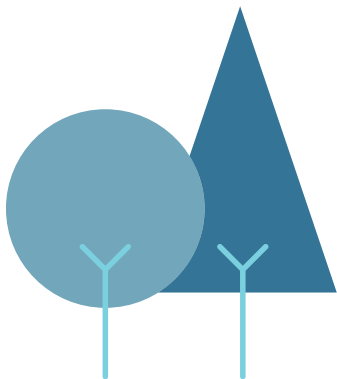
We voorzien 2de hands-gamellen (net als scoutsuniformen).

5

We beperken ons papierverbruik tijdens vergaderingen. We werken zoveel mogelijk digitaal!

6

We maken onze aandacht voor duurzaamheid bekend aan de leden (eerste sensibilisering). We doen dit bijvoorbeeld door een activiteit op of voor het kamp te organiseren rond sorteren.

Kampplaats & omgeving

1

We zorgen dat de kampplaats bereikbaar is met het openbaar vervoer.

2

We zorgen ervoor dat we kampplaats kiezen met een kleine impact op de omgeving.

Tijd om te brainstormen!

Inspiratie nodig?

- We vermijden overbodige of extreme geluidshinder.
- We dragen zorg voor de plantengroei en gebruiken paden. Op die manier vrijwaren we ook de leefomgeving van wilde dieren.
- We houden rekening met de burens.
- We plaatsen voldoende vuilnisbakken.
- Zo vermijden we zwerfvuil.
- We zorgen voor voldoende toiletvoorzieningen om wildplassen tegen te gaan.

3

We kiezen voor een locatie die houder is van een duurzaam label (vb.: Groene Sleutel).

Zoek informatie op over duurzaamheidslabels.

4

We kiezen een locatie op maat van ons ledenaantal. Een te kleine locatie zorgt voor een te grote impact op het milieu.

5

We kiezen eerder voor een kamplocatie die zich niet te ver bevindt.

6

We gaan verstandig om met brandhout.

Tijd om te brainstormen!

Inspiratie nodig?

- Gebruik niet meer hout dan nodig. Dood hout is belangrijk voor het leven in een bos.
- Sprokkel niet altijd op dezelfde plaatsen hout.
- Hout moet 'krak' zeggen als je het breekt. Pas dan is het droog genoeg om goed te branden. Groen, levend hout geeft veel rook en brandt slecht omdat het vol sap zit.
- Levende bomen of struiken omhakken voor je vuur is nutteloos en bovendien verboden.
- Dood hout dat op de grond ligt, is vaak nat aan de buitenkant. Toch brandt het beter dan levend hout. Vochtig hout kan je drogen aan de rand van een tafelvuur of eronder. Je kunt

het ook klieven. De kern is meestal droog. Als je weinig droog hout vindt, gebruik je het droogste hout om je vuur te ontsteken. Zodra het fel brandt, gooi je er vochtiger hout op.

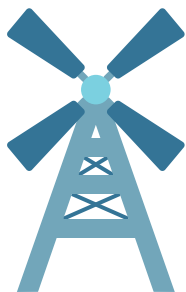
- Bomen verschillen, brandhout dus ook. Als het brandhout echter kurkdroog is, zijn de verschillen in thermische waarde tussen de meeste boomsoorten klein!
- Vraag houtafval aan een houthandelaar in plaats van hout te sprokkelen. Let erop dat je alleen onbehandeld hout verbrandt. Bij de verbranding van behandeld hout komen giftige gassen vrij.

7

We volgen de paden op hike.

8

We hebben slechts één gezamenlijk kampvuurplaats.

Energie

1

We zoeken een locatie die aandacht heeft voor duurzame energie (vb. Groene Sleutel).

Inspiratie nodig?

- -We verkiezen groene energie via het net.
- We verkiezen energie van het net tegenover een generator.
- Is een generator de enige mogelijkheid?
- Dan kiezen we voor de minst vervuilende brandstof.

2

We vermijden energieverspilling.

Tijd om te brainstormen!

Inspiratie nodig?

- We gebruiken spaarzame lampen (Led > gloeilampen).
- We laten de verwarming niet nodeloos draaien. We doen liever een extra trui aan!
- We doen de deuren steeds dicht en doen het licht pas aan wanneer nodig.
- Indien we op een veld zitten gebruiken we zo weinig mogelijk elektrische toestellen – enkel noodzakelijkheden (waterpomp, frigo, mixer ...)

3

Indien mogelijk kiezen we voor een gasboiler in de keuken.

4

We maken zonnedouches.

Water

1

We vermijden waterverspilling.

Tijd om te brainstormen!

Inspiratie nodig?

- We gebruiken douches met een timer en beperken het aantal douchemomenten.
- We gebruiken geen drinkwater voor waterspelletjes.
- We vermijden overvloedig veel water bij het afwassen.

2

We gebruiken eco-producten voor de afwas, om te kuisen en in het sanitair. We kopen die aan via de FOS-Shop.

3

We vangen water op voor douches (geen leidingwater) of water uit de beek.

4

We dumpen geen afvalwater binnen 30 meter van een waterloop.

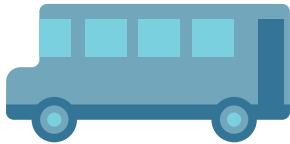
5

We zorgen dat onze sanitaire voorzieningen ecologisch zijn.

Tijd om te brainstormen!

Inspiratie nodig?

- In onze sanitaire voorzieningen geven we de voorkeur aan droge wc's tegenover chemische toiletten (geen gebruik van chemische reinigingsmiddelen).
- We gebruiken gerecycleerd wc-papier.
- We gebruiken douches met timers (drukknoppen).

Vervoer

1

We werken een transportplan uit om efficiënt materiaal te vervoeren.

2

We werken volgens het STOP-principe.

Is het toch nodig dat we met personenwagens rijden? Dan carpoolen we!

We communiceren op voorhand hoe men ook zonder auto op ons kamp geraakt.

Lees er meer over op het spelbord.

3

Indien we een bezokedag organiseren

stimuleren we het STOP-principe:

we organiseren we een busrit voor de ouders

en we stimuleren hen om te carpoolen.

Catering

1

We werken samen met een lokale drankenhandel die producten levert met aandacht voor FBLZ-principe of we kopen die producten zelf aan.

Lees er meer over op het spelbord.

De Waalse overheid deelt subsidies uit aan verenigingen die inzetten op aankopen van lokaal voedsel. Werk samen met eigenaar kampterrein of lokale boer in de zoektocht naar lokale producten.

2

We werken niet met wegwerpbekers, maar met glas of herbruikbare bekens. We werken met drinkbussen op kamp. We gebruiken geen rietjes of servetten

3

We bieden gratis kraantjeswater aan. Zet een waterfilter op de leiding voor drinkwater.

4

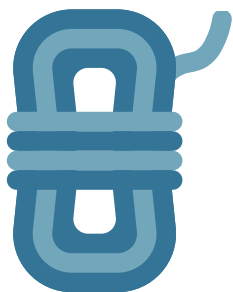
We kopen zoveel mogelijk in bulk en gebruiken het FBLZ-principe.

We vermijden voedselverspilling.

We gebruiken op voorhand voedsel-calculators om juiste hoeveelheden te weten.

5

We werken volgens de schaal: Vegetarisch > Kip > Varken > Rund. Organiseer een veggi dag.

Material

1

We gebruiken het 5R-principe.

Lees er meer over op het spelbord.

2

We gebruiken inkleding-, spel- en logistiek materiaal dat je kan hergebruiken. We geven voorkeur aan 2e hands aankopen en geven ons eigen materiaal ook liever een tweede leven dan dat we het op de container smijten.

3

Gebruik de duurzaamheidsfilter: Een handige denktool waarbij je bij alles wat je koopt, gebruikt, maakt, voorziet ... je datgene eens door **de duurzaamheidsfilter** haalt en de vraag stelt:

Hebben we dit echt nodig voor ons evenement? Creëert dit een meerwaarde die te verantwoorden valt? Is er geen duurzamer alternatief? Is het iets dat we later ook nog kunnen gebruiken? ...

Voorbeeld: We printen graag de agenda per persoon af voor onze vergadering zodat

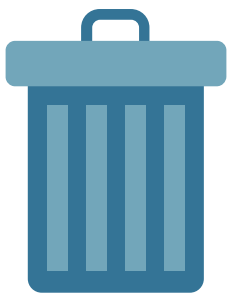
iedereen goed kan volgen. Door de duurzaamheidsfilter botst die op het feit dat het verspillen is van papier. We kunnen het ook met een beamer tonen!

4

Voordat we iets aankopen bekijken we eerst of we het niet ergens kunnen lenen of huren. DIY: we maken gebruik van gerecupereerde materialen.

5

Sjortouw: sisal <-> polyprop.

Afvalverwerking

1

We sorteren ons afval zoveel mogelijk (pmd, gft, papier en karton, compost ...).

We informeren leden helder en duidelijk hoe te sorteren in de buurt van de vuilnisbakken.

We plaatsen zo strategisch mogelijk onze vuilnisbakken.

2

We sensibiliseren actief rond zwerfvuil.

3

We voorzien rookzones en duidelijke asbakken.

4

We gebruiken geen confetti, snippers, ballonnen, ...

5

We laten slechts twee dingen achter: niets en dank u!

Na het kamp

1

We evalueren na ons evenement alle aspecten nog eens a.d.h.v. het duurzaamheidspad en noteren aandachtspunten voor de volgende editie.

2

We laten niets achter en vullen alle putten goed.

3

We proberen zoveel mogelijk verloren voorwerpen terug bij de juiste eigenaar te krijgen. De rest schenken we aan goeie doelen.

4

Resten van voedsel verdelen we onder de leiding/leden of schenken we aan de voedselbank.

met de steun van

Vlaanderen
verbeelding werkt